

DATOS IDENTIFICATIVOS

Química: Química

Materia	Química: Química			
Código	007G410V01203			
Titulación	Grao en Enxeñaría Aeroespacial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Alonso González, José Luís			
Profesorado	Pérez Paz, Alicia Rivas Siota, Sandra Torres Pérez, María Dolores			
Correo-e	xluis@uvigo.es			
Web	http://aero.uvigo.es			
Descrición xeral	Os contidos da asignatura pretenden formar aos alumnos nunha diversidade de aspectos teóricos e aplicados (incluíndo estrutura da materia, termoquímica, disolucións, gases, equilibrio químico, electroquímica, cinética química e química orgánica), que resultan necesarios para abordar con posterioridade outras asignaturas específicas da titulación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo		
C4	Capacidade para comprender e aplicar os principios de coñecementos básicos da química xeral, química orgánica e inorgánica e as súas aplicacións na enxeñaría.		
D1	Capacidade de análise, organización e planificación		
D3	Capacidade de comunicación oral e escrita na lingua nativa		
D4	Capacidade de aprendizaxe autónoma e xestión da información		
D5	Capacidade de resolución de problemas e toma de decisións		
D8	Capacidade de razoamento crítico e autocrítico		
D9	Capacidade de traballo en equipo de carácter interdisciplinar		
D13	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecemento, comprensión e aplicación dos principios químicos relacionados coa súa aplicación na enxeñaría	A1	C4	D1 D3 D4 D5 D8 D9 D13
Coñecemento das propiedades químicas máis destacadas en relación co comportamento dos materiais	A1	C4	D1 D3 D4 D5 D8 D9 D13

Contidos	
Tema	
TEMA 1. ASPECTOS XERAIS E CONCEPTOS PREVIOS	1.1 Magnitudes, dimensións, unidades e sistemas de unidades 1.2 Cambios de unidades 1.3 Ecuacións dimensionais e adimensionais 1.4 Modos de expresión da concentración 1.5 Estequiometría e conceptos relacionados
TEMA 2. O ÁTOMO	2.1 Estrutura e partículas constituíntes 2.2 Teoría atómica: orbitais atómicos 2.3 Orbitais atómicos e enerxía: estruturas atómicas 2.4 Características dos átomos 2.5 Isótopos
TEMA 3. ENLACE COVALENTE	3.1 Natureza do enlace químico 3.2 Teoría de Lewis: estruturas moleculares 3.3 Xeometría molecular 3.4 Teoría de enlace-valencia 3.4 Teoría de orbitais moleculares
TEMA 4. ENLACE IÓNICO	4.1 Ións 4.2 Sólidos iónicos: natureza 4.3 Enerxía de rede 4.4 Propiedades dos sólidos iónicos
TEMA 5. ENLACE METÁLICO	5.1 Sólidos metálicos 5.2 Enlace metálico
TEMA 6. INTERACCIÓNS INTERMOLECULARES	6.1 Natureza das interaccións intermoleculares 6.2 Tipos de interaccións intermoleculares 6.3 Interaccións moleculares e estados de agregación da materia
TEMA 7. GASES E DISOLUCIÓN	7.1 Estado gas: características 7.2 Gases ideais 7.3 Gases reais 7.4 Disolucións 7.5 Líquidos e disolucións líquidas 7.6 Propiedades coligativas das disolucións
TEMA 8. TERMOQUÍMICA	8.1 Calor, enerxía interna e entalpía 8.2 Cambios entálpicos asociados a reaccións químicas 8.3 Entropía e enerxía libre: criterio de evolución espontánea das reaccións químicas
TEMA 9. EQUILIBRIO QUÍMICO	9.1 Concepto de equilibrio 9.2 Constante de equilibrio 9.3 Tipos de equilibrios 9.4 Cociente de reacción 9.5 Principio de Le Chatelier 9.6 Relacións termodinámicas
TEMA 10. EQUILIBRIO ÁCIDO-BASE	10.1 Definición de ácido e base. 10.2 Autoionización do auga e produto iónico. pH e pOH 10.3 Forteza de ácidos e bases. Cálculo do pH 10.4 Ácidos polipróticos 10.5 Hidrólisis 10.6 Disolucións reguladoras
TEMA 11. EQUILIBRIO DE SOLUBILIDADE	11.1 Compostos solubles e pouco solubles 11.2 Compostos pouco solubles: solubilidade e produto de solubilidade 11.3 Factores que afectan á solubilidade 11.4 Precipitación fraccionada
TEMA 12. EQUILIBRIO REDOX	12.1 Conceptos básicos de oxidación e redución 12.2 Reaccións redox: axuste en medio ácido ou básico 12.3 Valoracións redox
TEMA 13. ELECTROQUÍMICA	13.1 Celas electroquímicas: conceptos básicos 13.2 Potenciais estándar de electrodo e de cela 13.3 Termodinámica das reaccións electroquímicas 13.4 Ecuación de Nerst. Aplicacións 13.5 Baterías e pilas 13.6 Procesos industriais de electrólisis 13.7 Corrosión
TEMA 14. CINÉTICA QUÍMICA	14.1 Conceptos básicos: velocidade de reacción 14.2 Factores que modifican a velocidade dunha reacción química 14.3 Determinación da ecuación cinética dunha reacción química

TEMA 15. INTRODUCCIÓN Á QUÍMICA ORGÁNICA	15.1 Estrutura dos compostos orgánicos 15.2 Alcanos, alquenos, alquinos e derivaddos haloxenados dos hidrocarburos 15.3 Hidrocarburos aromáticos 15.4 Alcohoís, fenoles e éteres 15.5 Aldehídos e cetonas 15.6 Ácidos carboxílicos, ésteres e derivados 15.7 Aminas e amidas 15.8 Nitrilos e nitroderivados 15.9 Reaccións dos compostos orgánicos 15.10 A química orgánica na industria aeroespacial
--	--

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	48	72
Seminario	14	49.5	63.5
Prácticas de laboratorio	12	0	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Expoñeranse os fundamentos teóricos e prácticos de cada un dos temas da materia, co apoio da bibliografía e materiais audiovisuais e estimularase a participación do estudantado nas clases. Ademais, os estudantes realizarán algúns cuestionarios tipo test de forma autónoma.
Seminario	De xeito paralelo ás sesións maxistras, nos seminarios abordaranse exercicios relacionados coa materia. O estudantado dispoñerá previamente de boletíns que inclúan todos os exercicios da materia e contéplase a posibilidade de que resolan de modo autónomo unha parte dos mesmos.
Prácticas de laboratorio	O alumnado realizará prácticas relacionadas cos contidos da asignatura co obxectivo de que adquiren destrezas relacionadas co manexo de materiais, reactivos e instrumentos habituais nun laboratorio. Ao finalizar, farán un test sobre os contidos das prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Estimularase a participación en clase, de xeito que o alumnado poida propoñer cuestións para discusión adicional ou resolver exercicios de aplicación ante os seus propios compañeiros.
Lección maxistral	Procurarase involucrar ao alumnado nas explicacións, dirixíndolles preguntas e permitíndolles suscitar dúbidas, que eventualmente poderían resultar en temas de discusión que o propio alumnado podería expoñer en clase tras a adecuada preparación.
Prácticas de laboratorio	O alumnado contará con asesoramento individual para axudarlles no manexo de instrumentos, identificación de problemas de operación, obtención de datos representativos e análise de erros.

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Avaliarase, mediante a realización en aula de varios test, a consecución dos resultados de aprendizaxe e as competencias relacionadas cos contidos teóricos da materia vistos en clases de teoría.	10	A1	C4	D1 D4 D5 D8	
Seminario	Avaliarase, mediante a resolución en aula de varios problemas, a consecución dos resultados de aprendizaxe e as competencias relacionadas coa aplicación dos conceptos da materia.	10	A1	C4	D1 D3 D4 D5 D8 D9	

Prácticas de laboratorio	A realización das prácticas é requisito "sine qua non" para aprobar a materia. Ao finalizar as prácticas realizarase unha proba tipo test ou de preguntas de resposta curta sobre os contidos das mesmas que terá un valor de 5%. Tamén se otorga un valor de 5% á actitude e o traballo durante a estancia no laboratorio.	10	A1	C4	D1 D4 D5 D8 D9 D13
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas datas oficiais farase un exame de resolución de problemas e/ou exercicios da materia, para avaliar a consecución dos resultados de aprendizaxe relacionados coa aplicación a problemas dos conceptos da materia. Previamente, ao longo do curso, fixarase a data para a realización dun exame non oficial de problemas e/ou exercicios da parte A da materia, que terá un valor do 20 % e que se complementará co exame da parte B realizado na data oficial e que terá o mesmo valor (20%).	40	A1	C4	D1 D3 D4 D5 D8 D9
Exame de preguntas obxectivas	Nas datas oficiais farase un examen tipo test para avaliar os resultados de aprendizaxe relacionados cos contidos teóricos da materia. Previamente, ao longo do curso, fixarase a data para un exame non oficial tipo test da parte A da materia e que terá un valor do 15 % e que se complementará co exame da parte B realizado na data oficial, e que terá o mesmo valor (15 %)	30	A1	C4	D1 D4 D5 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Sistemas de avaliación

Prantéanse dous sistemas de avaliación: **continua** e **global**.

1.1. Avaliación continua: Con carácter xeral, esta será a modalidade de avaliación e a cualificación final determinarase de acordo coas seguintes valoracións:

I.Prácticas de laboratorio: ata o **10 %** do valor total da materia.

De forma xeral, a realización das prácticas de laboratorio dunha maneira satisfactoria é requisito indispensable para superar a materia. Por outra parte, realizarase un exame tipo cuestionario, para o cal se fixará unha convocatoria específica. A cualificación das prácticas dependerá da labor experimental realizada no laboratorio e da nota obtida no cuestionario. Esta nota quedará consolidada para a 2ª oportunidade. O alumnado que fixo as prácticas en cursos anteriores conservará a nota conseguida no seu momento.

II.Entregas de aula (test e problemas): ata o **20 %** do valor total da materia.

Ao longo do curso, organizarase a realización de 4 entregas: 2 relativas á **parte A** (Temas 1-8 da materia) e 2 relativas á **parte B** (Temas 9-15 da materia). Cada entrega terá unha duración de 1 hora e consistirá en 1 cuestionario de preguntas tipo test e problemas. Todas estas entregas se farán na aula habitual e en horario de clase. A nota das entregas quedará consolidada para a segunda oportunidade.

III.Exame parcial (parte A): ata o **35 %** do valor total da materia.

Ao finalizar a parte A da materia (Temas 1-8) realizarase un exame parcial, que é opcional. Considerarase que o parcial está aprobado cando se obteña como mínimo un 3.5/10 en teoría e un 3.5/10 en problemas e 5 no resultado de aplicar a ecuación:

Nota parcial A=nota teoría*0.40+ nota problemas*0.60.

IV.Exame parcial (parte B): ata o **35 %** da nota total da materia

O exame parcial da parte B levarase a cabo nas datas fixadas oficialmente para a 1ª e 2ª oportunidade. Considerarase que o parcial está aprobado cando se obteña como mínimo un 3.5/10 en teoría e un 3.5/10 en problemas e 5 no resultado de aplicar a ecuación:

Nota parcial B=nota teoría*0.40+ nota problemas*0.60.

Os/as estudantes que superasen o parcial A só terán que examinarse da parte B. Os estudantes que non superaran a parte A ou non se presentaran, terán que examinarse de ámbalas dúas partes nas datas fixadas oficialmente na 1ª e 2ª oportunidade.

Cálculo da nota final e restricións

A nota final da materia será o resultado de aplicar a seguinte ecuación:

Nota final=Nota parcial A*0.35+Nota parcial B*0.35+Entregas (cuestións e problemas) na aula*0.20+Prácticas*0.10

Para superar a materia terán que obter unha nota global igual ou superior a 5 e ter unhas notas mínimas de 3.5/10 en teoría e 3.5/10 en problemas (calculadas como medias das partes A e B do temario) e non ter notas inferiores a 3 en ningún exame (sexa de teoría, sexa de problemas).

Non obstante, nos casos nos que o resultado de aplicar a ecuación anterior iguale ou supere o valor de 5, pero non se cumpra algún requisito de notas mínimas dos antes citados, a nota en actas será 4.9 (suspense).

1.2. Avaliación global: Os/as estudantes teñen dereito a optar pola avaliación global seguindo o procedemento e o prazo que estableza o centro para cada convocatoria. En todos os casos, a nota final da materia calcularase avaliando un exame que terá o valor do 100% da nota e que se calculará do seguinte xeito:

Nota final=Nota teoría*0.40+Nota problemas*0.50+Nota prácticas*0.10

Para superar a materia, terán que obter unha nota igual ou superior a 5. Non obstante, nos casos nos que o resultado de aplicar a ecuación anterior iguale ou supere o valor de 5, pero non se cumpran os requisitos de notas mínimas citados para 1ª e 2ª convocatoria, terán unha nota de 4.9 en actas.

2. Convocatoria Fin de Carreira

Para a convocatoria de Fin de Carreira, a avaliación realizarase mediante un exame de teoría, problemas e prácticas, e a nota calcularase de maneira idéntica á descrita na avaliación global.

3. Datas de exames

As datas dos exames serán as publicadas no taboleiro de anuncios e/ou na web do Centro. O exames realizaranse de forma presencial, salvo que a U. de Vigo decida o contrario.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Petrucchi, R. H., Herring, F.G., Madura, J.D., Bissonnette, C, **Fundamentos de Química**, 10,

M. A. Domínguez, **Problemas resueltos de química. La ciencia básica**, Paraninfo, 2007

J. A. López Cancio, **Problemas de Química**, Prentice Hall, 2000

Chang, R., **Química**, 11,

Bibliografía Complementaria

Atkins, P.; Jones, L., **Química**, 2,

E. Quiñoá Cabana, **Nomenclatura y formulación de los compuestos inorgánicos**, 2,

Herrero Villén, M.A., Atienza Boronat, J.A., Nogra Murray, P.; Tortajada Genaro, L.A., **La Química en problemas. Un enfoque práctico**, 1,

Llorens Molina, J.A., **Ejercicios para la introducción a la Química Orgánica**, 1,

Sánchez Coronilla, A., **Resolución de Problemas de Química**, 1,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Física: Física II/O07G410V01202

Matemáticas: Cálculo II/O07G410V01201

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Física: Física I/O07G410V01103

Matemáticas: Cálculo I/O07G410V01101

Outros comentarios

Os alumnos que cursaron a Química de segundo de Bacharelato teñen unha formación moito máis adecuada que os que non o fixeron. Por tanto, estes últimos deberán realizar un esforzo adicional para porse ao nivel dos primeiros.

Recoméndase, en todo caso, revisar aspectos como cambios de unidades, formulación en química inorgánica, concepto de peso molecular e mol, axuste de reaccións químicas e cálculos estequiométricos con e sin reactivo limitante.